

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Тотко Стоянов

за дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в направление 2.2. История и археология (Стара история - Праистория) на Петър Пламенов Минков, редовен докторант при Катедра Археология, в Исторически Факултет на Софийски Университет „Св. Кл. Охридски“, на тема „Малки керамични артефакти от ранната бронзова епоха от Горнотракийската низина”

Представената теза има за обект на изследване артефакти, които не са масово представени в обекти от посочената епоха и не са чест обект на специализирани изследвания. От тази гледна точка, представеният анализ на състоянието на базата данни и изследванията в българската археология, съпоставени с публикациите за аналогични артефакти в съседни региони и прецизирането на дефиницията на обекта на изследване във въвеждащата част на уводната глава, обосновават, според мен, актуалност и дисертационност на предложената теза. Целта на дисертационния труд – *да се изследват малките керамични артефакти и да се потърси обяснение за тяхното място и значение в духовната и материална култура в Горнотракийската низина през ранната бронзова епоха*, е добре очертана, а задачите за нейното постигане са прецизно формулирани и предопределят добри резултати. Методите на изследване са дефинирани адекватно и съответстват на постигането на задачите и целта.

Избраната структура е приемлива. Според мен, тя има класически характер, в която след уводната и главата посветена на историографията, са обособени шест глави, посветени на шестте групи артефакти, разграничени сред обектите на изследване. Те имат аналогична, добре обмислена структура, и съответно аналогичен подход в анализа и интерпретацията на артефактите: *Разпространение; Археологическа среда на откриване. Технологични и типологически характеристики. Хронология. Паралели. Интерпретация.* Те са представени в шест огледални дяла на каталога, в аналогични рубрики: - Местонамиране; - Контекст на откриване; - Размери; - Описание; - Относителна хронология; - Публикация; - Настоящо местосъхранение.

Каталогът и изложението в шестте основни глави са съпроводени с илюстрации на добро професионално ниво, в което различията са обусловени от възможностите за достъп

до оригиналните артефакти или качеството в публикациите. Паралелите за отделните групи артефакти от Тракия са илюстрирани в 28 табла. Находките от Горнотракийската низина и паралелите им извън тази територия са илюстрирани и с 11 карти.

И в уводната глава, и в I глава Историография, и в основните глави II-VII, докторантът демонстрира много добро познаване, според мен, на специализираната литература по проблематиката за обектите и артефактите от Тракия и за, използваните за сравнение и като модели на изследване и интерпретация, публикации на обекти и материали в съседните региони, с които са доловени контакти и културни връзки.

Бих открил и една видима особеност в аналитичния подход на П. Минков - използването на таблици, в които съществената информация за изследваните групи артефакти е преставена по начин, който улеснява и онагледява анализа и синтеза в съответните дялове на изложението.

Заклучителната глава е неформална. В нея последователно и изчерпателно са представени в синтезиран вид артефактите, обект на изследване и постигнатото в техните характеристики и интерпретация като специфични компоненти на бита, социалното и ритуалното поведение на общностите, които са ги създали и използвали.

Авторефератът отразява адекватно структурата и съдържанието на основния текст на дисертацията (но по мое мнение, би следвало да има и информация за структурата и съдържанието на каталога). Като цяло, докторантът е дефинирал адекватно и деветте точки на приносите на дисертационния труд.

Бих отбелязал шест публикации на Петър Минков, всички излезли вече от печат (една в съавторство), посветени на основни групи артефакти и проблеми, обект на дисертационния труд, с което е надхвърлено значително изискването за минимум публикации на докторантите.

По мое мнение, дисертацията на Петър Минков притежава качествата, отговарящи на изискванията на ЗРАСБ за научно изследване от този тип. В тезата си докторантът е демонстрирал формиране на професионалните умения на археолог, съчетаващ опита от полевите изследвания с научната информация в специализираната литература, обусловило

качествено дефиниране на цели и задачи в научното изследване, а в случая качествен анализ на изследваните различни групи артефакти, и в каталога, и в съдържанието на тезата, и интерпретация на обектите на изследване на локално, регионално и надрегионално ниво, привличане на удачни паралели, отразяващо задълбочено усвояване на информацията от обемистата специализирана литература.

Изложеното по-горе е основанието ми да гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Петър Пламенов Минков.

9. 01.2023 г.

Тотко Стоянов

